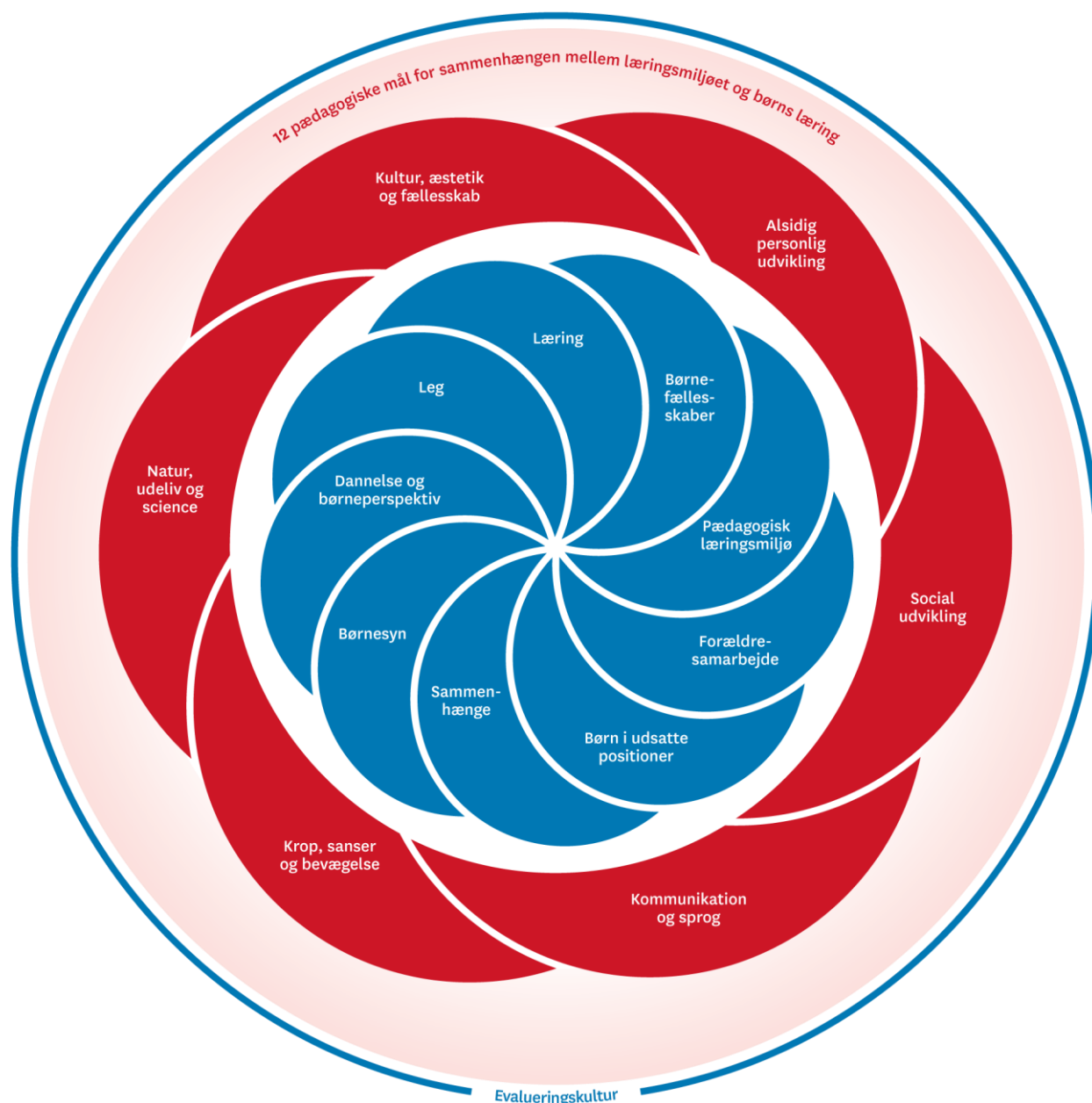

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Regnbuen 2020-2022

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	5
Hvem er vi?	5
Fælles fagligt grundlag Dagtilbud Højvangen	7
Børnesyn	8
Dannelse og børneperspektiv	8
Leg	9
Læring	9
Børnefællesskaber	10
Pædagogisk læringsmiljø	10
Samarbejde med forældre om børns læring	11
Børn i udsatte positioner	12
Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng med børnehaveklassen	12
DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	13
ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	14
Vuggestuen	14
De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?	15
Børnehaven	15
De pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?	15
De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?	15
SOCIALE UDVIKLING:	16
Vuggestuen:	16
De pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?	16
De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?	17
Børnehaven	17
De pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?	17
De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?	18
KOMMUNIKATION OG SPROG	18
Vuggestuen:	19
Pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?	19
De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?	19
Børnehaven	20
Pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?	20
De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?	20

KROP, SANSER OG BEVÆGELSER	21
Vuggestuen:.....	21
De pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?	21
De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?	22
Børnehaven:	22
De pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?	22
De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?	22
NATUR, UDELIV OG SCIENCE	23
Vuggestuen:.....	23
De pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?	23
De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?	24
Børnehaven:	24
De pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?	24
De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?	24
KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESKAB	25
Vuggestuen:.....	25
De pædagogiske handlinger: hvordan gør vi det?.....	25
De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?	26
Børnehaven:	26
De pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?	26
De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?	27
DOKUMENTATION OG REFLEKTIONSPRAKSIS	27
EVALUERING:	28

Forord

Det pædagogiske personale fra Børnehuset Regnbuen har beskrevet den pædagogiske praksis, som danner rammer ud fra vores pædagogiske perspektiv.

Vi ligger ud med en kort beskrivelse af Børnehuset Regnbuen og samarbejdet om storbørnsgrupperne i Dagtilbuddet. Dernæst det fælles fagligt grundlag som efterfølges af gennemgang, vores forståelse og arbejde med de øverige temaer. Tilsidst præsenterer vi de seks læreplanstemaer, som de centrale elementer i læreplanen med en beskrivelse af *hvordan vi gør det* - *hvorfor vi gør det*, og dokumentation og evalueringsarbejdet.

Hvem er vi?

I Børnehuset Regnbuen prioriterer vi et trygt og rart børnemiljø. Vi går op i at hjælpe alle børn med at udvikle gode tætte relationer. Alle skal føle sig som en vigtig del af et fælleskab. Regnbuen har planlagte ugeaktivitetsplaner, hvor aktiviteterne er tilrettelagt således det fremmer og understøtter børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Børnene vil indgå i aktivitetsgrupperne på kryds og tværs af børnegrupperne for at styrke relationerne i fælleskabet.

Vi er et mangefoldigt kreativt børnehus med fokus på et højt sprogmiljø i dagligdagen, hvor nærvær og samtale med børnene er i høj fokus. Vi vægter brugen af uderummet, hvor bl.a. udelivsaktiviteterne udfoldes og udforskes med naturens materialer i det pædagogiske læringsmiljø.

Børnehuset Regnbuen har en dejlig stor legeplads, hvor der er plads til alle børns lege og udfoldelser i uderummet.

Formål: Leg med fokus på relationerne

Vi rammesætter det pædagogiske læringsmiljø med udgangspunkt i den styrkede læreplan.

Vi arbejder kontinuerligt med alle seks læreplanstemaer og kan ikke undlade at berøre temaerne hele tiden i alle former for kontekst. Dermed også sagt at vi ikke arbejder projektorienterede med de seks temaer.

Vi vil integrere kreative, æstetiske processer og naturoplevelser, samt motorisk udfoldelse i udførelsen af aktiviteter med børnegrupperne.

Vi har særligt fokus på leg og relationer, hvilket afspejler sig i arbejdet med de seks læreplanstemaer.

Samarbejde mellem og vuggestue og børnehave i Regnbuen

Vi oplever stor succes og værdi i at skabe sammenhæng i samarbejdet mellem børnehave og vuggestue for at understøtte kulturen i at vi er et helt hus. Det gør vi ved bl.a. ved at have aktiviteter på tværs af vuggestuen og børnehaven, som binder Regnbuen sammen og give grobund til relationer i børnefællesskabet. Vi prioriterer, at der er tid til en god begyndelse for barnet i overgangen fra vuggestuen til børnehaven, således der opbygges tryghed og tætte relationer ved skiftet. Forældrene bliver medinddraget i overgangsperioden for at give barnet en tryk base at få kendskab til børnehavegruppen i.

Vuggestuen har en fast aktivitet, hvor kommende børnehavebørn begynder at deltage i ca. 3 måneder før de begynder i børnehaven. Pædagogerne orienterer forældrene om at barnet deltager i aktiviteten og viderformidler formålet og hensigten med aktivitetsforløbet.

Samarbejde om storbørnsgrupperne i Dagtilbud Højvangen . Legerelationer på tværs af Dagtilbud Højvangen, hvor vi oplever stor succes og værdi af besøgene mellem de fire dagtilbud. Vi ønsker at fortsætte og skrue op for dette, således at legerelationerne og fællesskabet på tværs understøttes før skolestart. Vi oplever at majoriteten af børnegruppen er meget glade for naturen og udforskning af naturen. Derfor vil vi understøtte deres interesse ved at opholde os størstedelen af tiden i skoven og udenfor.

Vi ønsker at børnene lærer hinanden at kende og opdager hinanden. I den forbindelse vil vi lægge vægt på at udvikle relationen børnene i mellem. . Dette vil vi bl.a. gøre gennem aktiviteter der har fokus på inklusions leg således børnegruppen får styrket venskaber og understøtter deres legegåde i gruppen.

Desuden vil vi lægge fokus på udvikling af empati. Vi oplever ofte at konflikterne mellem børnene bunder i at de ikke formår at aflæse hinanden og derfor arbejder vi med Fri for mopperi. Derudover forholde vi os anerkendende til børnenes oplevelser og følelser, og dermed i talesætte hvad der sker i situationer og taler med børnene om årsagssammenhæng i konfliktsituationer. For at sikre at alle børn for taletid, medbestemmelse og medindflydelse vil gruppen benytte en materiel ting – eks. en bamse som barnet holder når det har taletid.

Lovgrundlag

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det

pædagogiske læringsmiljø og børns læring. Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold. Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan.

Fælles fagligt grundlag Dagtilbud Højvangen

§ Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag Dagtilbudsloven §8,stk.2

- Børnesynet. Det at være barn har værdi i sig selv.
- Dannelse og børneperspektiv. Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- Legen. Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- Læring. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- Børnefællesskaber. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for.
- Pædagogisk læringsmiljø. Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunkt for arbejdet med børns læring.
- Forældresamarbejde. Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- Børn i udsatte positioner. Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- Sammenhæng med børnehaveklassen. Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

Børnesyn

Inspiration til det pædagogiske arbejde med børnesynet FN's Børnekonventions fokus på barnets ret til leg og medbestemmelse står centralt i danske dagtilbud. Det betyder, at dagtilbuddene er forpligtede til at give børn medbestemmelse og skabe læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i børnenes perspektiver, og hvor den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, som værner om børnenes initiativ, fantasi og virkelyst. Børnesynet i danske dagtilbud tager udgangspunkt i, at det at være barn har en værdi i sig selv. Derfor værner danske dagtilbud om børns ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo. I danske dagtilbud er der fokus på at drage omsorg for børnene og samtidig stimulere og udfordre børnene for at understøtte deres trivsel, læring, udvikling og dannelse. De danske dagtilbud skal være med til at understøtte det gode børneliv, forstået som et liv, hvor der er plads, tid og ro til at være barn, og hvor et nært og tillidsskabende pædagogisk personale giver barnet nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære og udvikle sig. Børn opfattes grundlæggende som kompetente og selvstændige, samtidig med at børn har brug for omsorg, udfordringer, positive forventninger og tillid fra det pædagogiske personale. Det pædagogiske personale og ledelsen må skabe organisatoriske rammer og et læringsmiljø, der muliggør, at børnene oplever nærhed, trivsel, læring, udvikling og anerkendende relationer. Børn ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling i rammer, det pædagogiske personale er ansvarlige for. Børnenes bidrag er væsentlige og vigtige elementer i det pædagogiske arbejde – når der er tale om både planlagte aktiviteter, spontant opståede situationer, leg og rutinesituationer. Derfor er det vigtigt, at barnet føler sig set og forstået, og at barnet oplever, at det har en demokratisk stemme. Legen og legende, nysgerrige tilgange er udgangspunktet for de processer, som barnet indgår i, og som det pædagogiske personale har ansvaret for at rammesætte. Læreplanen skal understøtte, at dette fokus fastholdes i det pædagogiske arbejde.

Dannelse og børneperspektiv

Dagtilbuddene skal fremme børns dannelse, hvor begrebet dannelse refererer til en dybere form for læring, hvor barnet som aktiv deltager forankrer værdier og viden i egen personlighed som rettesnor for at orientere sig og handle i en global verden som et hensynsfuldt, kritisk, demokratisk menneske. Dannelse refererer både til det pædagogiske formål, til pædagogisk indhold og form. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i den daglige pædagogiske praksis, så børnene oplever at medvirke i og have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Det dannende indhold skal være meningsfuldt, udfordre barnet og være afsæt for børnenes måder at begribe og handle på i en digitaliseret og global verden. Det pædagogiske personale i dagtilbuddet skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og konkrete deltagelse i demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarligt for at skabe. Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen skal være grundlæggende, og der skal tages udgangspunkt i et børneperspektiv. Barndommen har værdi i sig selv, og det pædagogiske læringsmiljø skal tage udgangspunkt i et børneperspektiv, uanset om der er tale om hverdagsituationer, børneinitierede aktiviteter eller voksenplanlagte forløb.

Leg

Børns spontane og selvorganiserede leg skal både anerkendes og respekteres og gives betydelig plads i hverdagen i dagtilbuddene. Det pædagogiske personale har samtidig et ansvar for at have en opmærksomhed på, hvordan legefællesskaberne blandt børnene udvikler sig. Det pædagogiske personale kan fx løbende vurdere, om det er nødvendigt at rammesætte legen, så alle børnene trives i legen, prøver nye roller og sociale kombinationer og har en (positiv) oplevelse af at være med. Rammesatte legeaktiviteter kan fx tage udgangspunkt i, at børn og voksne sammen reflekterer over, hvordan legen kan udformes og udvikles. Pædagogiske legeaktiviteter åbner også mulighed for at inddrage de børn, der eventuelt står uden for legen.

Læring

Børn lærer ved at udforske med krop og sanser, ved at undre sig og stille spørgsmål, ved at blive mødt af spørgsmål og udfordringer samt ved at eksperimentere med fx materialer og gøre opdagelser. Børn lærer gennem kommunikation, udveksling og sociale interaktioner. De lærer ved at opleve nyt og ved at opleve, at de fx kan bidrage til at ændre på regler og finde innovative og kreative løsninger på udfordringer i sammenhænge, de indgår i i fællesskab med andre børn og voksne. Børns læring fremmes af at turde begå fejl, famle og slippe fantasien løs. Det betyder, at det pædagogiske personale skal skabe et alsidigt, inddragende og trygt læringsmiljø, der fremmer sådanne eksperimenterende kompetencer samt lyst til at lære og opleve mere – også efter dagtilbudstiden. Læring i dagtilbud er meget mere end fx tilegnelse af kulturelle værdier, kundskaber, færdigheder og handlemønstre. Læring i dagtilbud sker i en vekslen mellem blandt andet børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter og rutinesituationer som fx frokosten. Det pædagogiske personale skaber et læringsmiljø, der fører børnene videre i deres sociale, emotionelle og kognitive udvikling. Dagtilbuddene er kun én blandt flere arenaer for børns læring og udvikling, hvor hjemmet er den mest centrale og har størst indflydelse på børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Børnene skal derfor have mulighed for i dagtilbuddet at behandle og eksperimentere med deres erfaringer fra hjemmet og andre arenaer. Derudover er det vigtigt, at børn får mulighed for at få alsidige oplevelser og erfaringer fra natur, nærmiljø, kultur og samfund, ligesom der skal være fokus på at fremme både nonkognitive og kognitive kompetencer. Det pædagogiske personale skal bruge børnenes legeindhold som pejlemærker for, hvad der optager dem, hvad der kan være en udfordring for deres læring og udvikling, og hvad der derfor er oplagt at arbejde videre med i planlagte læringsaktiviteter sammen. Det kan fx ske, at børn savner fælles erfaringsgrundlag at lege ud fra. Eller at børnene fx leger de samme lege hele tiden, uden at der sker en udvikling, eller at de ikke lykkes med at skabe fordybende fantasilege, men kun gør ansatser til fælles leg. Eller at et barns manglende verbale sprog er en barriere for at udtrykke følelser eller behov. I forhold til at understøtte et fælles erfaringsgrundlag kan det pædagogiske personale

støtte børnene i deres adgang til en stadig større erfaringsverden og mere direkte, ved at det pædagogiske personale indimellem deltager i børnenes lege. Dermed inspirerer det pædagogiske personale børnene til at tage legen andre steder hen. Samtidig må det pædagogiske personale systematisk have fokus på de børn, der ikke af sig selv indgår i legene og aktiviteterne eller altid har den samme rolle i lege og aktiviteter. Det pædagogiske personale har ansvaret for, at børnene får mangfoldige og rige erfaringer med lege og andre aktiviteter. Når det pædagogiske personale i dagtilbud målrettet arbejder med børnenes læring inden for fx

bæredygtighed, digitalisering, naturfænomener, kultur eller lignende, skal den pædagogiske tilgang være baseret på en legende og eksperimenterende tilgang, for at læringens indhold og form giver mening for børnene.

Børnefællesskaber

I dagtilbud indgår børn i et socialt fællesskab sammen med andre børn og voksne. De konkrete børn og det pædagogiske personale, der er til stede i dagtilbuddet, er fælles om at skabe det sociale rum, hvorigennem de enkelte børn lærer og udvikler sig. Sammen med det pædagogiske personale har de andre børn betydning for, hvilke erfaringer det enkelte barn gør sig, når det er i dagtilbuddet. Al leg, dannelse og læring sker i et socialt samspil med de øvrige børn og det pædagogiske personale i dagtilbuddet. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner mv. Det er det pædagogiske personales og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet. Forældrene har et medansvar, som betyder, at forældrene indgår i at skabe et velfungerende børnefællesskab præget af anerkendelse af alle familier uanset disses forudsætninger. I det pædagogiske arbejde med den pædagogiske læreplan arbejdes der med sammenhænge mellem børnenes perspektiver, mulighederne og begrænsningerne i det sociale rum og de pædagogiske målsætninger. Dagtilbuddets børnefællesskaber skal også skabe rum for, at børn kan etablere venskaber på tværs af alder, køn og kultur, og at mobning forebygges.

Pædagogisk læringsmiljø

Med pædagogisk læringsmiljø forstås et miljø, hvor der med afsæt i de centrale elementer i det pædagogiske grundlag arbejdes bevidst og målrettet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet skal være baseret på et samspil mellem strukturelle parametre som personalets uddannelse og kompetencer, børnegruppernes størrelse, fysiske rammer, normering, digitale redskaber, den æstetiske udformning mv. og en række proceselementer som det empatiske samspil med de andre børn og det pædagogiske personale, udfordrende dialoger og situationer, forældresamarbejdet og hverdagens rytme mv. Den pædagogiske læreplan skal understøtte og tydeliggøre samspillet mellem disse forhold. Ved etablering af et pædagogisk læringsmiljø i dagtilbud vil det være en forudsætning, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende har blik for, hvordan praksis kan rammesættes, organiseres og tilrettelægges, så børnene får de bedste betingelser for at lære og udvikle sig. Det vil fx have stor betydning for børnenes sociale udvikling, at der er et miljø, hvor barnet støttes i at sige fra og til og indgå i både kendte og nye sammenhænge med andre børn, ligesom det har stor betydning for barnets kommunikative og sproglige udvikling, at der er et rigt sprogligt miljø i dagtilbuddet, hvor personalet er bevidst om at indgå i længere dialoger med børnene, stille åbne spørgsmål og kontinuerligt sætte ord på alt det, der sker i hverdagen i forbindelse med såvel pædagogisk tilrettelagte aktiviteter, spontane aktiviteter og daglige rutiner med børnene som frokost, oprydning mv. Når det pædagogiske personale skal etablere pædagogiske læringsmiljøer, indebærer dette også, at personalet skal gøre sig pædagogisk-didaktiske overvejelser om et pædagogisk læringsmiljø, der understøtter børnegruppens kropslige, sociale, emotionelle og kognitive læring og udvikling. Det pædagogiske læringsmiljø er til stede hele dagen. Det er et krav, at det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet skal være til stede hele dagen. Det betyder, at det pædagogiske læringsmiljø i

forbindelse med både børnenes leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter og daglige rutiner som fx bleskift, frokost, oprydning, når børnene tager tøjet på og af i garde- § Pædagogisk læringsmiljø Det pædagogiske læringsmiljø er rammen for børns trivsel og læring og helt centralt i arbejdet med den pædagogiske læreplan. 22 Den styrkede pædagogiske læreplan Det fælles pædagogiske grundlag roben mv., skal give børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det indebærer, at børnenes læring ikke er afgrænset til halvanden times pædagogiske aktiviteter om formiddagen, men finder sted gennem hele dagen. At etablere et pædagogisk læringsmiljø i de daglige rutiner i dagtilbuddet vil fx handle om at tale med barnet, mens det får skiftet ble, så barnet får stimuleret sin følelsesmæssige tilknytning og sproglige udvikling, at barnet støttes i selvhjulpenhed ved at tage flyverdragt på i garderoben, at barnet lærer at tage hensyn til andre ved frokosten som en del af arbejdet med barnets alsidige personlige udvikling og sociale udvikling mv. Det pædagogiske læringsmiljø skal altid tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Samarbejde med forældre om børns læring

Som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan skal dagtilbuddet have fokus på, hvordan dagtilbud og forældre kan samarbejde om barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem. Dagtilbuddets samarbejde med forældrene om børns læring skal ske via det forældresamarbejde, som allerede finder sted i dagtilbuddet i form af fx forældremøder, dagtilbud-hjem-samtaler, hente-/bringesituationer, sommerfester, julearrangementer, fællesspisning mv. Det enkelte dagtilbud skal derfor anvende nogle af de forskellige fora, hvor forældrene kommer i dagtilbuddet, til at sætte børns læring på dagsordenen. Dette kan fx ske, ved at der på forældremøder er et punkt, som handler om, hvad der arbejdes med i dagtilbuddet, og hvordan forældrene kan understøtte barnets læring i hjemmet. Personalet vil i det daglige forældresamarbejde, hvor forældre afleverer og henter deres barn, også lejlighedsvist kunne fortælle forældrene om barnets sociale hverdagsliv og læring i dagtilbuddet og være i dialog med forældrene om, hvordan man i fællesskab kan fremme barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dagtilbuddet skal fortsat være ramme om arrangementer, hvor formålet er at styrke det sociale sammenhold og relationerne blandt børn og forældre, men dagtilbuddets samarbejde med forældrene skal også have fokus på børns læring. Alle forældre er forskellige, og det vil være det enkelte dagtilbuds ansvar at facilitere og rammesætte forældresamarbejdet, så forældresamarbejdet bliver differentieret og baseret på lokale traditioner, ønsker og den enkelte families behov. Dagtilbuddet skal sammen med forældrene afstemme gensidige forventninger til hinanden i forhold til både det individuelle forældresamarbejde og det mere generelle forældresamarbejde i dagtilbuddet. Det daglige forældresamarbejde i dagtilbud vil skulle bygge på et tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde om børnenes trivsel og læring.

Dagtilbuddets samarbejde med forældre i forhold til at understøtte barnets læring i familien kan fx bestå i, at dagtilbuddet vejleder forældre om, hvordan de kan bidrage positivt til barnets læring og udvikling. Forældrene kan fx læse højt for barnet, synge med barnet og i øvrigt inddrage barnet i og tale med barnet om alle de ting, som forældre og barn foretager sig i og uden for familien, så barnet herigennem får udviklet sit sprog og får udvidet sin erfaringsverden ved at stille spørgsmål, undre sig og gøre sig erfaringer. Med forældresamarbejde om børns læring forstås netop et samarbejde, hvor såvel dagtilbuddet som forældrene har et ansvar. Forældrene har således også et ansvar for at samarbejde med dagtilbuddet og i øvrigt holde

sig orienteret og bakke op om det arbejde, der foregår i dagtilbuddet i forhold til barnets og børnegruppens trivsel og læring.

Børn i udsatte positioner

Med børn i udsatte positioner forstås en sammensat gruppe af børn, der fx kan være børn med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn i risiko for at stå uden for fællesskabet mv. I lighed med andre børn lærer og udvikler børn i udsatte positioner sig i et fagligt kompetent pædagogisk læringsmiljø og i mødet med en velfunderet pædagogisk faglighed. Kvaliteten i interaktionen mellem barn og voksen er særligt betydningsfuld for børn i udsatte positioner. Det pædagogiske personale i dagtilbud har, sammen med andre relevante fagprofessionelle, et ansvar for at støtte børn med forskellige udfordringer og sikre, at alle børn deltager i fællesskabet. Den pædagogiske læreplan – herunder de seks læreplanstemaer og de pædagogiske mål – skal være relevante for alle børn uanset baggrund, sprog, kultur og traditioner. At etablere et pædagogisk læringsmiljø for børn i udsatte positioner handler ikke om at trække et enkelt barn ud af det almene børnefællesskab for at lave en særligt tilrettelagt aktivitet med barnet. Det handler som udgangspunkt om, at børn i udsatte positioner skal udfordres og opleve mestring i forbindelse med blandt andet børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter. Alle børn i dagtilbud har krav på at blive stimuleret og blive mødt med positive forventninger. Det er afgørende, at det pædagogiske personale, på linje med forventningerne til de øvrige børn i dagtilbuddet, har positive forventninger til et barn i en udsat position. Børn i udsatte positioner skal være en betydningsfuld del af børnefællesskabet, ligesom deres forældre er tilsvarende betydningsfulde i forældrefællesskabet. Nogle gange kan det være en fordel at give et udsat barn plads og rum til at være i en mindre gruppesammenhæng, hvor den voksne i højere grad har mulighed for at arbejde målrettet med barnets specifikke udfordringer, det være sig sociale, motoriske, sproglige udfordringer eller andet. Det kræver en skarp opmærksomhed hos det pædagogiske personale og ledelsen på alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem tilrettelæggelse af trygge pædagogiske læringsmiljøer.

Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng med børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen, og som dermed understøtter, at de kommende skolebørn er bedst muligt forberedt på at begynde i skole. Arbejdet med at tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø for de ældste børn i børnehaven, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen, skal tage udgangspunkt i den styrkede pædagogiske læreplan. Hvis en kommune fx har fastsat skolestart til 1. maj, og børnene fra det tidspunkt begynder i skolefritidsordning (SFO) eller fritidshjem, indebærer kravet, at dagtilbuddet et år før den dato er forpligtet til at etablere et skoleunderstøttende pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen. De seks læreplanstemaer har tæt sammenhæng med de indholdselementer, der arbejdes med i børnehaveklassen. Temaerne i den pædagogiske læreplan er derfor et element i dagtilbuddenes arbejde med at skabe sammenhæng mellem indholdet i dagtilbuddet og børnehaveklassen. Sammenhæng er ikke lig med, at indholdet i dagtilbud og skole skal være det samme. At skabe sammenhæng til børnehaveklassen kan fx handle om børnenes trivsel,

arbejdet med børnefællesskaber og at understøtte børns lyst til at lære og deres mod på nye oplevelser, fordi det er elementer, der er centrale på tværs af dagtilbud og skole. Etablering af et pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen handler blandt andet om, at børn i dagtilbud får positive erfaringer med at deltage i dagtilbuddets fællesskaber, så barnet derigennem får positive forventninger til de sociale fællesskaber i skolen. Det indebærer, at det pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn skal have fokus på at understøtte, at børnene tør møde nye udfordringer, fordybe sig, være vedholdende, kunne indgå i et børnefællesskab og tage initiativ til at indgå i relationer. Det indebærer videre, at det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet for de ældste børn også skal introducere til og give børnene mulighed for at udvikle nysgerrighed over for bogstaver, tal, mønstre, former mv. Arbejdet med at tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø for de ældste børn i børnehaven, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen, skal tage udgangspunkt i den pædagogiske læreplan.

DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

§ Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaerne tager udgangspunkt i Børn- og Socialministeriets beskrivelse af temaerne og tilrettelæggelse inden for de to pædagogiske mål for hvert læreplanstema, hvor de pædagogiske mål beskriver sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring. Læreplanstemaerne er tilsammen udtryk for et bedte læringssyn, og det er afgørende, at de tænkes i en sammenhæng i dagtilbuddets arbejde. Opdelingen i temaer skal sikre fokus på forskellige centrale elementer i børns læring og udvikling i dagtilbud.

Læring og læreplanstemaer

Børn lærer ved at udforske deres omverden med krop og sanser, ved at blive mødt af spørgsmål og udfordringer og ved selv at undres og stille spørgsmål. Børn lærer også ved at eksperimentere, prøve sig frem, fejle, gøre opdagelser og finde kreative løsninger. Børn lærer gennem kommunikation, udveksling og sociale samspil med de andre børn og det pædagogiske personale i Regnbuen. Motivation og passende udfordringer har betydning for at lære og udvikle sig – både som individ og som del af et fællesskab. Børn har brug for voksne, der sætter rammer, guider og vil noget med dem, men de har også brug for plads til at være sig selv og til at gøre deres egne erfaringer.

I Regnbuen arbejder vi med at skabe sammenhæng i læreplanstemaerne, som beskrevet i

” Den styrkede pædagogiske læreplan – rammer og indhold”

Vi sætter læreplanerne i spil gennem vores struktur og planlægning, således der sikres sammenhæng i vores kultur og er til stede hele dagen i vores læringsmiljø.

De fysiske rammer skal afspejle og sikre læreplans 12 mål og desuden skal læreplanstemaerne indgå i refleksive dialoger i forhold til mål med børnenes læring.

x) Børne-og Socialministeriet 2018

EMU-Danmarks læringsportal

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Det pædagogiske læringsmiljø inden for alsidig personlig udvikling skal understøtte:

- *At alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendt og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt sociale og kulturel baggrund*
- *Samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod, og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.*

Vuggestuen:

De pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?

- Det pædagogiske personale tager aktivt kontakten til det enkelte barn, når man møder ind om morgenen, hvor børnene mødes med et *godmorgen* og *barnets navn benævnes* i børnehøjde
- Det pædagogiske personale etablerer læringsmiljøer, der støtter alle børns deltagelse for at samspil og tilknytning bliver styrket
- Det pædagogiske personale guider børnene – både i leg og samspil med de andre børn. Det pædagogiske personale er rollemodeller og deltager aktivt i samspillet og samværet
- Det pædagogiske personale skaber et nærværende, omsorgsfuldt og trygt læringsmiljø, hvori der er tid til udfoldelse og fordybelse
- Vi lytter til og samtaler med barnet med fokus på barnets signaler, initiativer og følelser gennem daglig guidning, både i leg, rutinesituationer og voksen styret aktiviteter
- Vi tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklings zone i samværet med barnet
- Når vi planlægger aktivitetsgrupper har vi øje for aldre, køn, samt sociale og kulturel baggrund

De pædagogiske mål: **Hvorfor gør vi det?**

- Fordi vi skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale, samt børn i mellem opbygger relationer
- Fordi børnene skal etablere relationer på kryds og tværs af grupperne
- Fordi vi skal understøtte børnene i at kunne regulere sig følelsesmæssigt
- Fordi vi skaber læringsmiljøer, hvori børnene kan føle sig trygge og have mod til at udforske og være nysgerrig på omverden
- Fordi vi skal understøtte barnets kompetence udvikling til at indgå i fællesskabet
- Fordi barnet i samspil med det pædagogiske personale skal opleve omsorg, anerkendelse, tryghed og nysgerrighed. Fordi vi vil styrke barnets gåpåmod og livsduelighed og deltagelsesmulighed i fællesskabet.
- Fordi vi skal understøtte samspillet og tilknytningen mellem børn og det pædagogiske personale, samt børn imellem

Børnehaven:

De pædagogiske handlinger: **Hvordan gør vi det?**

Det pædagogiske personale tager aktivt kontakten til det enkelte barn, når man møder ind om morgenen, hvor børnene mødes med et *godmorgen* og *barnets navn benævnes* i børnehøjde

- Det pædagogiske personale etablerer læringsmiljøer der støtter alle børns deltagelsesmuligheder for at samspil og tilknytning bliver styrket
- Gennem daglig guidning, både i leg, rutinesituationer og voksenstyret aktiviteter
- Vi tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklings zone i samværet med barnet
- Når vi planlægger aktivitetsgrupper har vi øje for aldre, køn, samt sociale, kulturel baggrund, behov og interesser.
- Vi lytter til og samtaler med barnet med fokus på barnets signaler, initativer og følelser
- Det pædagogiske personale skaber et nærværende, omsorgsfuldt og trygt læringsmiljø, hvor der er tid til udfoldelse og fordybelse

De pædagogiske mål: **Hvorfor gør vi det?**

- Fordi barnet i forudsigelige og genkendelige rammer skal oplever tryghed og ro
- Fordi vi skal understøtte barnets kompetence udvikling til at indgå i fællesskabet

- Fordi barnet i samspil med det pædagogiske personale skal opleve omsorg, anerkendelse, tryghed og nysgerrighed. Fordi vi vil styrke barnets gåpåmod og livsduelighed og deltagelsesmulighed i fællesskabet.
- Fordi vi skal understøtte samspillet og tilknytningen mellem børn og det pædagogiske personale, samt børn imellem
- Fordi børnene skal etableret relationer på kryds og tværs af grupperne
- Fordi vi skaber læringsmiljøer hvori børnene kan føle sig trygge og have mod til at udforske være nysgerrig på omverden

SOCIALE UDVIKLING:

Det pædagogiske læringmiljø inden for socialeudvikling skal understøtte:

- *at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer*
- *fællesskaber, hvor forskellige ses som en ressource, og bidrager til demokratisk dannelse.*

Vuggestuen:

De pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?

- De pædagogiske medarbejdere understøtter det enkelte barn både i hverdagsrutiner og i leg ved at guide dem.
- Vi fokuserer på det enkelte barns kompetencer og er har øje for børneperspektivet i opgaveløsningen
- Det pædagogiske personale er *altid* rollemodeller og *kulturbære* i børnefællesskabet
- Vi lytter til og taler med barnet ved at bruge verbal og nonverbal kommunikation.
- Vi ser barnets signaler og dets initiativ samt hjælper med at sætte ord på egne og andres følelser fx ved at: "jeg kan se/ du er ked af det/vred...", "Jeg kan se at (Navn) bliver glad når du.."
- Vi guider barnet i konfliktløsning ved at kommunikere med dem.
- Børnene lærer at udvise empati for hinanden. Eksempelvis ser de at voksne trøster og giver krammer, hvis man bliver ked af det, noget er svært eller vanskeligt.
- Vi understøtter barnets tilknytning til børnegruppen i bl.a. faste aktivitetsgrupper (ugeaktivitetplan) og i hele åbningstiden. Det pædagogiske personale guider og inviterer alle

børn med ind i fælleskabet og har øje for børns forskellige forudsætninger for at indgå i leg og opbygge relationer.

- Vi understøtter barnets sociale udvikling ved at det pædagogiske personale udstråler glæde og justerer egen interageren efter barns behov og udvikling
- Det pædagogiske personale inviterer barnet til samvær og er samtidige anerkende, lyttende og inddragende i samspillet

De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?

- Fordi barnet skal øve sig i sociale spilleregler for at opnå færdigheder
- Fordi barnet skal trives og få lyst til leg ved at udforske og eksperimentere med forskellige legerelationer
- Fordi vi ønsker, at barnet øver sig i at respektere og acceptere forskelligheder
- Fordi barnet skal tilbydes meningsfulde læringsmiljøer der danner grobund for fællesskab og leg
- Fordi børnegrupperne skal tilbydes læringsmiljøer, der giver mulighed for medindflydelse og engagement.
- Fordi vi ønsker at barnet skaber relationer til børn og tilknytning til det pædagogiske personale for at øve og opnå sociale kompetencer i at kunne indgå i sociale sammenhæng
- Fordi barnet skal opleve og føle sig som en del af fælleskabet i Regnbuen
- Fordi børnene skal have kendskab til sociale normer og spilleregler i et læringsmiljø hvor de *øver sig* sammen med det pædagogiske personale
- Fordi barnet skal guides af det pædagogiske personale i at udvikle empati og indgå i socialt samspil

Børnehaven:

De pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?

- Vi understøtter barnets sociale udvikling ved, at det pædagogiske personale udstråler glæde og justerer egen interagerende efter barns behov og udvikling
- Det pædagogiske personale inviterer barnet til samvær og er samtidige anerkende, lyttende og inddragende i samspillet
- Vi fokuserer på det enkelte barns kompetencer og er har øje for børneperspektivet i opgaveløsningen
- Det pædagogiske personale er *altid* rollemodeller og *kulturbære* i børnefælleskabet
- Vi snakker med børnene om "hvornår man kan se at man en god ven" og det pædagogiske personale er gode rollemodeller i læringsmiljøet, på vejen til målet!

- Vi understøtter barnets tilknytning til børnegruppen i faste aktivitetsgrupper (ugeaktivitetplan) og i hele åbningstiden. Det pædagogiske personale guider og inviterer alle børn med ind i fælleskabet og har øje for børns forskellige forudsætninger for at indgå i leg og opbygge relationer
- Vi lytter til og taler med barnet ved at bruge verbal og nonverbal kommunikation.
- Vi ser barnets signaler og dets initiativ samt hjælper med at sætte ord på egne og andres følelser fx ved at: ”jeg kan se/ du er ked af det/vred...,” ”Jeg kan se at (Navn) bliver glad når du..”
- Vi guider barnet i konfliktløsning ved at kommunikere med dem.
- Børnene lærer at udvise empati for hinanden. Eksempelvis ser de at voksne trøster og giver krammer, hvis man bliver ked af det, noget er svært eller vanskeligt.

De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?

- Fordi barnet skal øve sig i sociale spilleregler for at opnå færdigheder
- Fordi vi ønsker at give barnet mulighed for at udtrykke egne meninger og tanker i en demokratisk dannelsesproces
- Fordi barnet skaber relationer til børn og det pædagogiske personale for at øve og opnå sociale kompetencer i at kunne indgå i sociale sammenhæng
- Fordi barnet skal opleve og føle sig som en del af fælleskabet i Regnbuen
- Fordi børnene skal have kendskab til sociale normer og spilleregler i et læringsmiljø, hvor de *øver sig* sammen med det pædagogiske personale
- Fordi barnet skal guides af det pædagogiske personale i at udvikle empati og indgå i socialt samspil
- Fordi barnet skal trives og få lyst til leg, udforske og eksperimentere med forskellige legerelationer
- Fordi barnet skal tilbydes meningsfulde læringsmiljøer, der danner grobund for fællesskab og leg

KOMMUNIKATION OG SPROG

Det pædagogiske læringsmiljø inden for kommunikation og sprog skal understøtte:

- *at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden*

- *at alle børn opnår erfaringer med kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber*

Vuggestuen:

Pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?

- For at opnå et sprogmiljø af høj kvalitet sætter det pædagogiske personale ord på og benævnelser i dagligdagens rutine situationer.
- Vi prioriterer at *samtale* med børnene hele dagen. Det pædagogiske personale skal sikre samtaler af høj kvalitet i alle sammenhæng voksne/børn og børn imellem.
- De pædagogiske medarbejder skal understøtte kommunikationen ved en åben og nysgerrig kommunikationsform.
- Vi bruger både verbal og nonverbal kommunikation for at alle har mulighed for at være en del af fællesskabet.
- Det pædagogiske personale kommunikerer med afsæt i *udvekslingstonen* så barnet føler det bliver lyttet til og det indgår i en samtale.
- Fordi vi inviterer og gør os interessante overfor barnet, med henblik på at barnets sprogsudviklingsproces bliver stimuleret.
- Vi gør dagligt brug af sang og fagter for at understøtte sprogdviklingen hos de yngste børn.
- Det pædagogiske personale arbejder med at visualisere temaer, emner, sange, fortællinger, fagter for at understøtte barnets sprogtilegnelse. For eksempel ved hjælp af billeder, foto, pegebøger, billedebøger og konkrete. For at skabe en sammenhæng i forhold til emnet, det vil sige, udvide barnets omverdensforståelse ved at barnet fysisk oplever for eksempel: 'Et træ' i naturen.

De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?

- Fordi det sproglige læringsmiljø skal være af høj kvalitet for at børnene udvikler deres sproglige kompetencer og gør sig erfaringer i sociale fællesskaber
- Fordi vi inviterer og gør os interessante overfor barnet, med henblik på at barnets sprogsudviklingsproces bliver stimuleret.
- Fordi barnet skal øve sig i at give udtryk for egne ønsker og behov.
- Fordi barnet skal øve sig i at udtrykke egne meninger og tanker.
- Fordi det pædagogiske personale er sproglige rollemødder, med henblik på at understøtte den interaktion, der er mellem barn/barn og barn/det pædagogiske personale
- Fordi barnet skal opnå erfaringer ved at bruge sine kommunikative færdigheder i sociale sammenhænge.

- Fordi vi med sang og fagter vil understøtte, fremme og motiverer barnets lyst til at kommunikere med det pædagogiske personale og børnegruppen

Børnehaven:

Pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?

- For at opnå et sprogmiljø af høj kvalitet sættes det pædagogiske personale ord på og benævnelser i dagligdagens rutinesituationer
- Vi prioriter at *samtale* med børnene hele dagen. Det pædagogiske personale skal sikre samtaler af høj kvalitet i alle sammenhæng voksne/børn og børn imellem.
- De pædagogiske medarbejder skal understøtte kommunikationen ved en åben og nysgerrig kommunikationsform.
- Vi bruger både verbal og nonverbal kommunikation for at alle har mulighed for at være en del af fællesskabet.
- Vi kommunikerer med afsæt i *udvekslingstonen* så barnet føler det bliver lyttet til og det indgår i en samtale.
- Det pædagogiske personale arbejder med at visualisere temaer, emner, sange, fortællinger, fagter for at understøtte barnets sprogtilegnelse. For eksempel ved hjælp af billeder, foto, pegebøger, billedebøger og konkrete. For at skabe en sammenhæng i forhold til emnet, det vil sige, udvide barnets omverdensforståelse ved at barnet fysisk oplever for eksempel: 'Et træ' i naturen.

De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?

- Fordi det sproglige læringsmiljø skal være af høj kvalitet for at børnene udvikler deres sproglige kompetencer og gør sig erfaringer i sociale fællesskaber
- Fordi vi inviterer og gør os interessante overfor barnet, med henblik på at barnets sprogsudviklingsproces bliver stimuleret.
- Fordi barnet skal øve sig i at give udtryk for egne ønsker og behov.
- Fordi barnet skal øve sig i at udtrykke egne meninger og tanker.
- Fordi det pædagogiske personale er sproglige rollemodeller, med henblik på at understøtte den interaktion der er mellem barn/barn og barn/voksen.
- Fordi barnet skal opnå erfaringer ved at bruge sin kommunikative færdigheder i sociale sammenhænge.

- Fordi vi med visualisering vil understøtte, fremme og motiverer barnets lyst til at kommunikere med det pædagogiske personale og børnegruppen

KROP, SANSER OG BEVÆGELSER

Det pædagogiske læringsmiljø inden for krop, sanser og bevægelser skal understøtte:

- *at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på*
- *at alle børn oplever krops-og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.*

Vuggestuen:

De pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?.

- Det pædagogiske personale understøtter og opmuntrer børnene til aktivt at bruge naturen/udeområdet/indendørs og dens muligheder til at udfordre sine kropslige evner
- Vi opfordrer børnene til at mestre hverdagsrutiner såsom af/på-påklædning, toiletbesøg og håndvask
- Det pædagogiske personale understøtter barnet i at udforske syns, smage, hører og lugte sanserne
- Det pædagogiske personale guider barnet til at udforske krop, sanser, motorik og balance ved hjælp af nærmeste udviklingszone
- Det pædagogiske personale understøtter barnet i at udforske de 3 motoriske grundsanser (taktil, vestibulær og muskel sans)
- Det pædagogiske personale understøtter bevægelsesfællesskabet ved at børnene udvikler og styrker deres mestring af krop, sanser og bevægelse

De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?

- Fordi det understøtter barnets mestring af de 3 grundmotoriske sanser samt de 4 øvrige sanser
- Fordi vi skaber læringsmiljøer hvor børnene opnår bevægelsesglæde ved kropslig udfoldelse
- Fordi vi skaber et læringsmiljø hvor børnene har mulighed for at være i fysisk og psykisk trivsel
- Fordi vi skaber sanselige læringsmiljøer der skal stimulere barnets kropslige fornemmelser
- Fordi det understøtter og fremme barnets bevægelses glæde

Børnehaven:

De pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?

- Det pædagogiske personale understøtter og opmuntrer børnene til aktivt at bruge naturen/uderummet/inderummet og dens muligheder til at udfordre sine kropslige evner
- Det pædagogiske personale understøtter barnet i at udforske de 3 motoriske grundsanser (taktil, vestibulær og muskel sans)
- Det pædagogiske personale understøtter barnet i at udforske syns, smage, hører og lugte sanserne
- Det pædagogiske personale guider barnet til at udforske krop, sanser, motorik og balance ved hjælp af nærmeste udviklingszone
- Det pædagogiske personale guider børnene i at regulere sig i høj og lav arousal ved at anvende NUSSA –lege
- Det pædagogiske personale understøtter bevægelsesfællesskabet ved at børnene udvikler og styrker deres mestring af krop, sanser og bevægelse

De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?

- Fordi det understøtter barnets mestring af de 3 grundmotoriske sanser samt de 4 øvrige sanser
- Fordi vi ønsker at øge barnets bevidsthed om egen trivsel (psykisk helbred) og dets fysiske velvære (fysisk helbred)
- Fordi det understøtter og fremme barnets bevægelses glæde

- Fordi vi skaber læringsmiljøer, hvor børnene opnår bevægelsesglæde ved kropslig udfoldelse
- Fordi vi skaber et læringsmiljø hvor børnene har mulighed for at være i fysisk og psykisk trivsel
- Fordi vi skaber sanselige læringsmiljøer der skal stimulere barnets kropslige fornemmelser

NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Det pædagogiske læringsmiljø inden natur, udeliv og science skal understøtte:

- *at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen. Det giver børnene muligheder for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling*
- *at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.*

Vuggestuen:

De pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?

- Det pædagogiske personale undersøger naturen sammen med barnet, hvor barnet italesætter og artbestemmer efter bedste evne; dyreliv, planter, træer, blomster mm
- Vi arbejder med årstiderne ved f.eks. at samle diverse naturmaterialer ind, tilhørende de pågældende årstider. For eksempel lader børnene selv sætte det op på et kartontræ på gruppen
- At læse og fortælle om naturen og de dertilhørende årstider
- At tage på tur i nærmiljøet – besøge nærliggende legepladser, samt diverse skov/natur områder
- Vi oplever naturens forvandlingsprocesser sammen med børnene.
- Integrerer elementerne i årstidernes aktiviteter (ild, vind, vand, jord)
- Vi eksperimenterer med forskellige materialer sammen med børnene

De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?

- Fordi vi skaber læringsmiljøer hvor børnene får lyst til at eksperimentere og få mulighed for at udforske deres eventuelle nysgerrighed på naturen
- Fordi vi arbejder med afsæt i at børnene får kendskab til årstiderne
- Fordi børnene herved får et begyndende kendskab til nærmiljøet de bor i
- Fordi vi skaber et læringsmiljø hvor børnene for mulighed for at bruge naturens elementer fantasimæssigt og kreativt
- Fordi vi arbejder med at skærpe sanerne (lugte, føle, høre, se og smage) og børnene kan høste konkrete erfaringer i naturen og dens læringsmiljø
- Fordi vi gør uderummet til en integreret del af vores læringsrum hvor, spire/gro – vind/bevægelse mm giver stimuli til at undres, undersøge og observere på verden omkring os
- Fordi vi arbejder med afsæt i at implementere en forståelse for naturen som rum og for at understøtte bæredygtighed i børnehøjde

Børnehaven:

De pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?

- Det pædagogiske personale undersøger naturen sammen med barnet, hvor barnet italesætter og artbestemmer efter bedste evne; dyreliv, planter, træer, blomster mm
- Bruger nærmiljø, skov, sø, legeplads til at være nysgerrige på de materialer naturen giver os. Det pædagogiske personale oplever naturens forvandlingsprocesser sammen med børnene.
- Integrerer elementerne i årstidernes aktiviteter (ild,vind,vand,jord)
- Vi eksperimenter med forskellige materialer sammen med børnene

De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?

- Fordi vi vil styrke børns nysgerrighed i naturen og øge kendskabet til naturfænomener
- Fordi vi arbejder med at skærpe sanerne (lugte, føle, høre, se og smage) og børnene kan høste konkrete erfaringer i naturen og dens læringsmiljø
- Fordi vi gør uderummet til en integreret del af vores læringsrum hvor, spire/gro – vind/bevægelse mm giver stimuli til at undres , undersøge og observerer på verden omkring os
- Fordi vi arbejder med afsæt i at implementere en forståelse for naturen som rum og for at understøtte bæredygtighed i børnehøjde

- Fordi vi skaber læringsmiljøer hvor børnene får lyst til at eksperimentere og få mulighed for at udforske deres eventuelle nysgerrighed på naturen

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESKAB

Det pædagogiske læringsmiljø inden for kultur, æstetik og fælleskab skal understøtte:

- *at alle børn indgår i ligeværdigt og forskellige former for fælleskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier*
- *at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulere børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.*

Vuggestuen:

De pædagogiske handlinger: hvordan gør vi det?

- Det kreative læringsmiljø i Regnbuen skal afspejle og tilrettelægges således det er børns kreative udfoldelsesmuligheder der er omdrejningspunktet
- Vi tillægger det værdi for fælleskabet at bringe andres kulturelle baggrund og traditioner med ind i det fysiske læringsmiljø
- At kunne begå sig i en dansk daginstitution kræver det kendskab til normer, regler og værdier, der knytter sig til den danske kultur men børnene har også brug for at være nysgerrige for andre kulturer.
- Vi har et inkluderende læringsmiljø som skal understøtte at alle børn oplever at de indgår i fællesskabet hvor egne og andres kultur er inddraget
- Børnene bliver præsenteret for danske traditioner fx omkring jul, og også for hvordan man holder jul (eller slet ikke gør) i andre lande.
- Vi har aktivitetstemaer, hvor vi fejre jul, fastelavn, påske og Sankt Hans
- Det pædagogiske personale samtaler med børnene om kultur forskelle og er nysgerrige sammen med børnene.

De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?

- Fordi læringsmiljøet i Regnbuen skal understøtte børns kreativitet, fantasi og udfoldelsesmuligheder både ude og inde
- Fordi læringsmiljøet i børnenes egen kreativudfoldelse tager afsæt i processen og *ikke* produktet. Vi understøtter børns eksperimenterende udtryksformer for at give plads til deres egen kreative udfoldelse
- Fordi vi arbejder med afsæt i at give børnene kendskab til til andre kultur forståelser og det fysiske læringsmiljø skal bidrage til at udvikle forståelse af egne værdier og respekt for andre.
- Fordi et inkluderende læringsmiljøet skal understøtte at *alle* børn oplever at de indgår i fællesskabet hvor egne og andres kultur er inddraget
- Fordi vi arbejder med at udvide børns kendskab på forskelligheder og skabe rum for deres nysgerrige på andres kultur
- Fordi vi arbejder med afsæt i at børnene indgår i ligeværdige fællesskaber om danske traditioner
- Fordi vi skal øge børns forståelse for egne og andres kulturelle baggrund og traditioner
- Fordi vi skal understøtte børns erfaringer med at udtrykke sig, bruge fantasien og kreativiteten

Børnehaven:

De pædagogiske handlinger: Hvordan gør vi det?

- Læringsmiljø skal understøtte børns nysgerrighed i at eksperimenter med forskellige materialer , medier, redskaber, musik og sang samt litteratur og billedbøger
- Vi tillægger det værdi for fællesskabet at bringe andres kulturelle baggrund og traditioner med ind i det fysiske læringsmiljø
- Vi går på ture i nærmiljøet for at give børnene kendskab til skoven, nærliggende legepladser, plejehjemmet, politistationen, biblioteket, de andre institutioner og skolen
- At kunne begå sig i en dansk daginstitution kræver det kendskab til normer, regler og værdier, der knytter sig til den danske kultur men børnene har også brug for at være nysgerrige for andre kulturer.
- Børnene bliver præsenteret for danske traditioner fx omkring jul, og også for hvordan man holder jul (eller slet ikke gør) i andre lande.
- Vi har aktivitetstemaer, hvor vi fejre jul, fastelavn, påske og Sankt Hans

- Det pædagogiske personale samtaler med børnene om kultur forskelle og er nysgerrige sammen med børnene.
- Det kreative læringmiljø i Regnbuen skal afspejle og tilrettelægges således at det er børns kreative udfoldelsesmuligheder der er omdrejningspunktet
- Vi har et inkluderende læringsmiljøet som skal understøtte at alle børn oplever at de indgår i fællesskabet hvor egne og andres kultur er inddraget

De pædagogiske mål: Hvorfor gør vi det?

- Fordi vi arbejder med at udvide børns kendskab på forskelligheder og skabe rum for deres nysgerrige på andres kultur
- Fordi vi arbejder med afsæt i at børnene indgår i ligeværdige fællesskaber om danske traditioner
- Fordi vi skal øge børns forståelse for egne og andres kulturelle baggrund og traditioner
- Fordi vi skal understøtte børns erfaringer med at udtrykke sig, bruge fantasien og kreativiteten
- Fordi læringsmiljøet i børnenes egen kreativudfoldelse tager afsæt i processen og *ikke* produktet. Vi understøtter børns eksperimenterende udtryksformer for at give plads til deres egen kreative udfoldelse
- Fordi vi arbejder med afsæt i at give børnene kendskab til til andre kulturforståelser og det fysiske læringsmiljø skal bidrage til at udvikle forståelse af egne værdier og respekt for andre.
- Fordi et inkluderende læringsmiljøet skal understøtte at *alle* børn oplever at de indgår i fællesskabet hvor egne og andres kultur er inddraget

DOKUMENTATION OG REFLEKTIONSPRAKSIS

§ *Ledelsen har ansvaret for, at det pædagogiske personale løbende forbeholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det kan fx ske ved, at praksis fastholdes gennem pædagogisk dokumentation, der danner grundlag for analyse, og systematisk refleksion og justering af praksis.*

Professionelt dømmekraft og en systematisk faglig og kritisk refleksion over egen og fælles praksis er et vigtigt grundlag for lokalt at udvikle dagtilbud af høj kvalitet.

Refleksionen forudsætter, at man er nysgerrig og undersøgende på hinandens praksis, søger sparring og tilbyder hjælp. Samtidig skal man turde udfordre hinandens vaner og rutiner og gøre det

naturligt at dele viden og ideer til nye løsninger på tværs. Med afsæt i refleksionen og en stærk feedbackkultur skabes der i dagtilbuddet, afdelingen og i den enkelte gruppe stærkere læringsfællesskaber. Derved opbygges og udvikles både den professionelle kapacitet og dømmekraft.

Dokumentation:

- Kan være personalets beskrivelse, iagttagelser af pædagogisk praksis til at udvikle de pædagogiske læringsmiljøer
- Er også det pædagogiske personales erfaringe, viden fra observationer af børnenes leg og fortællinger fra praksis
- Af børnenes egne produktioner, meninger og hvad de er optaget af

EVALUERING:

§ En etablering af en evalueringskultur i dagtilbuddet indebære, at lederen og det pædagogiske personale løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse. En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis.

I Regnbuen:

- Anvender vi de daglige iagttagelser og reflekterende dialoger af den pædagogiske praksis. Derudover sikrer lederen, at vi på personalemøder, gruppemøder og teamsmøder har fokus på udvikling af den pædagogiske praksis og samarbejde på tværs af grupperne.
- Evaluerer vi regelmæssigt på de pædagogiske mål, midler og metode. Til det formål benytter vi KVALID- materialet og SMTTE- modellen. Evaluering er datainformeret.

